

รวมคำบรรยาย

ภาคสอง สมัยที่ ๗๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ เล่มที่ ๖

บทบรรณาธิการ

คำถาม เจ้าพนักงานค้นบ้านโดยเจ้าของบ้านยินยอม แล้วตรวจพบนกปรอดหน้าवल และนกปรอดหัวโขนหรือนกกรงหัวจุกกับกรงนกของกลาง เป็นความผิดซึ่งหน้าหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๔๒๘/๒๕๖๕

จำเลยที่ ๑ กับพวกค้นบ้านโจทก์โดยโจทก์ยินยอมแล้วตรวจพบนกปรอดหน้าवलและนกปรอดหัวโขนหรือนกกรงหัวจุกกับกรงนกของกลาง ไม่ใช่ความผิดซึ่งหน้าที่เจ้าพนักงานเห็นโจทก์กำลังกระทำหรือพบในอาการซึ่งแทบจะไม่มี ความสงสัยเลยว่าโจทก์ได้กระทำผิดมาแล้วสุด ๆ จึงไม่ใช่ความผิดซึ่งหน้าที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับโจทก์ได้โดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาล ทั้งมิใช่กรณีจำเป็นเร่งด่วน การกระทำของจำเลยที่ ๑ กับพวกเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย จำเลยที่ ๑ กับพวกนำตัวโจทก์ซึ่งอยู่ภายใต้การจับกุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและควบคุมตัวโจทก์โดยมีเจ้าพนักงานตำรวจที่ร่วมจับกุมนั่งมาในรถคันที่โจทก์ขับพาไปส่งพนักงานสอบสวน จึงเป็นการกระทำทำให้โจทก์ปราศจากเสรีภาพในร่างกายด้วย

คำถาม สัญญาขายฝากที่ดินระบุงราคาขายฝากและสินไถ่ และผู้ขายได้รับชำระเงินครบถ้วนแล้ว ผู้ขายจะขอสืบพยานบุคคลว่าได้รับเงินค่าขายฝากครึ่งหนึ่งเป็นแคชเชียร์เช็ค ส่วนที่เหลือเป็นเงินสดยังไม่ได้รับได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๓๕๑/๒๕๖๕

สัญญาขายฝากที่ดินพิพาทระบุงราคาขายฝาก ๘๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สินไถ่ ๘๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และผู้ขายฝากได้รับชำระเงินครบถ้วนแล้ว โจทก์จะขอสืบพยานบุคคลว่าโจทก์ได้รับเงินค่าขายฝาก ๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามแคชเชียร์เช็ค ส่วนที่เหลือเป็นเงินสดโจทก์ยังไม่ได้รับเพราะโจทก์ถูกบุตรของจำเลยร่วมกับจำเลยหลอกลวงว่าส่วนที่เหลือจะจ่ายในภายหลัง ไม่ใช่การนำสืบว่าสัญญาหรือหน้อย่างอื่นที่ระบุในสัญญาขายฝากไม่สมบูรณ์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๙๔ วรรคท้าย และมีใช้กรณีสินไถ่หรือราคาขายฝากที่กำหนดไว้สูงกว่าราคาขายฝากที่แท้จริง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๙๙ วรรคสอง แต่เป็นการขอสืบพยานบุคคลประกอบข้ออ้างของโจทก์เพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อความในสัญญาขายฝากที่ระบุไว้ว่าโจทก์ได้รับชำระเงินค่าขายฝากครบถ้วนแล้ว ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๙๔ วรรคหนึ่ง (ข)

คำถาม คดีที่มีจำเลยหลายคน โจทก์เพิกเฉยไม่ดำเนินคดีเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจำเลยบางคน จะถือว่าโจทก์ทิ้งฟ้องทั้งคดีหรือไม่ และวันนัดฟังคำพิพากษา หากไม่มีคู่ความมาศาล จะถือว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้อ่านตามกฎหมายแล้วหรือไม่

คู่ความยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบพันกำหนดเวลาตามกฎหมาย ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบเองหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๗๒/๒๕๖๕

ศาลชั้นต้นนัดไต่สวนและนัดฟังคำพิพากษาดังนั้น แม้โจทก์ไม่ได้แถลงเกี่ยวกับทายาทของจำเลยที่ ๑๕ และที่ ๑๘ ผู้มรดก และไม่มาศาลเพื่อไต่สวนตามกำหนดนัด ก็ถือว่าเป็นการเพิกเฉยไม่ดำเนินคดีเฉพาะในส่วนจำเลยที่ ๑๕ และที่ ๑๘ จึงชอบที่ศาลชั้นต้นจะจำหน่ายคดีโจทก์เฉพาะในส่วนจำเลยที่ ๑๕ และที่ ๑๘ เท่านั้น เนื่องจากคดีมีจำเลยอื่นอีกและศาลชั้นต้นยังสามารถดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปตามกำหนดนัดได้ แม้ได้ความว่า ไม่มีคู่ความมาศาลในวันนัดฟังคำพิพากษาดังกล่าว ศาลชั้นต้นก็มีอำนาจงดการอ่านคำพิพากษาโดยจัดแจ้งไว้ในรายงานและถือว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้อ่านตามกฎหมายแล้วตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๐ (๓) วรรคสอง ดังนั้น การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งจำหน่ายคดีทั้งคดีออกจากสารบบความ จึงเป็นการสั่งไปโดยผิดหลง อันเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบในข้อที่มุ่งหมายจะยังให้การเป็นไปด้วยความยุติธรรม แม้โจทก์ซึ่งเป็นคู่ความฝ่ายที่เสียหายจะยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบพันกำหนดเวลาตามกฎหมายก็ตาม แต่เมื่อศาลชั้นต้นเห็นสมควรยอมมีอำนาจที่จะยกขึ้นพิจารณาและมีคำสั่งเพิกถอนกระบวนการพิจารณาอันผิดระเบียบและมีคำสั่งใหม่ได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ดังนั้น คำสั่งศาลชั้นต้นที่ให้เพิกถอนคำสั่งจำหน่ายคดีเพราะโจทก์ทิ้งฟ้องทั้งคดี เป็นให้จำหน่ายคดีโจทก์เฉพาะในส่วนจำเลยที่ ๑๕ และที่ ๑๘ จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำถาม ยื่นคำร้องขอให้กันส่วนที่ดินของตน แต่เนื้อหาเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ปล่อยที่ดินเฉพาะส่วนของตนที่ครอบครองเป็นส่วนสัด ดังนี้เป็นการร้องขัดทรัพย์หรือไม่

คำสั่งศาลชั้นต้นที่ให้เพิกถอนคำสั่งรับคำร้องไว้ไต่สวนและอนุญาตให้ผู้ร้องยื่นคำร้องขัดทรัพย์ฉบับใหม่ เป็นคำสั่งไม่รับหรือคืนคำคู่ความ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๗๔๘/๒๕๖๕

ผู้ร้องยื่นคำร้องอ้างว่า ผู้ร้องครอบครองที่ดินเฉพาะส่วนของที่ดินมีโฉนด โดยแบ่งการครอบครองเป็นสัดส่วนพร้อมกับขอให้กันส่วนที่ดินเฉพาะส่วนซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ร้องก่อนมีการขายทอดตลาด แม้ตามคำร้องขอให้กันส่วนที่ดินของตน แต่เนื้อหาตามคำร้องขอเป็นกรณีที่ผู้ร้องประสงค์ขอให้ปล่อยที่ดินเฉพาะส่วนของตนที่ครอบครองเป็นสัดส่วนก่อนมีการขายทอดตลาด อันเป็นการร้องขัดทรัพย์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๒๓ วรรคหนึ่ง

คำร้องขัดทรัพย์ถือเป็นคำฟ้องตามบทวิเคราะห์ศัพท์ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๓) เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องขัดทรัพย์เท่ากับได้ยื่นคำฟ้องต่อศาล มีผลทำให้คดีร้องขัดทรัพย์เป็นคดีที่อยู่ในระหว่างพิจารณาตามมาตรา ๑๗๓ วรรคสอง โดยไม่ต้องให้ศาลชั้นต้นสั่งรับคำร้องขอเสียก่อน การที่ศาลชั้นต้นตรวจสำนวนแล้วมีคำสั่งว่า ให้เพิกถอนคำสั่งรับคำร้องไว้ไต่สวน ให้ผู้ร้องชำระค่าขึ้นศาลอย่างคดีมีทุนทรัพย์ให้ถูกต้องภายใน ๗ วัน จึงจะมีคำสั่งคำร้อง แสดงว่าคำร้องขอของผู้ร้องยังคงมีอยู่ แม้ต่อมาศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องยื่นคำร้องขัดทรัพย์ฉบับใหม่และให้ผู้ร้องชำระค่าขึ้นศาลเพิ่มเติม เมื่อผู้ร้องชำระค่าขึ้นศาลแล้วให้ตั้งสำนวนเป็นคดีร้องขัดทรัพย์ก็ตาม คำสั่งศาลชั้นต้นที่ให้เพิกถอนคำสั่งรับคำร้องไว้ไต่สวน และคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องยื่นคำร้องขัดทรัพย์ฉบับใหม่ จึงมิใช่คำสั่งที่ไม่รับหรือให้คืนคำคู่ความตามมาตรา ๑๘ วรรคสุดท้าย ที่ผู้ร้องจะอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๒๒๔ แต่เป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาต้องห้ามอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๒๖ (๑) ซึ่งผู้ร้องต้องทำคำโต้แย้งคำสั่งนั้นไว้เพื่อใช้สิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๒๖ (๒)

คำถาม จำเลยยื่นคำร้องขอถอนอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งอนุญาต จำเลยมีสิทธิขอรับเงินค่าธรรมเนียมที่นำมาวางศาลพร้อมกับอุทธรณ์ในวันคืน ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔๐๗/๒๕๖๕ เงินค่าธรรมเนียมที่ผู้อุทธรณ์ต้องนำมาวางศาลพร้อมกับอุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๔ ก็เพื่อเป็นประกันว่าหากในที่สุดศาลอุทธรณ์ภาค ๘ พิพากษาให้จำเลยที่ ๑ ผู้อุทธรณ์ต้องรับผิดชอบชำระค่าฤชาธรรมเนียมแทนคู่ความที่ชนะคดีแล้ว ผู้ชนะคดีจะมีสิทธิได้รับค่าฤชาธรรมเนียมที่ได้ออกใช้ก่อนจากเงินที่จำเลยที่ ๑ ผู้อุทธรณ์วางไว้ได้โดยผู้ชนะคดีไม่จำเป็นต้องบังคับคดี เมื่อศาลอุทธรณ์ภาค ๘ มีคำสั่งอนุญาตให้จำเลยที่ ๑ ถอนอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้นยอมถึงที่สุด จำเลยที่ ๑

จึงเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้นและยังมีความรับผิดที่จะต้องใช้ค่าฤชาธรรมเนียมในศาลชั้นต้นแทนโจทก์ โจทก์ยอมมีสิทธิรับเงินค่าธรรมเนียมที่จำเลยที่ ๑ ผู้อุทธรณ์วางไว้ได้ จำเลยที่ ๑ ไม่มีสิทธิขอรับเงินค่าธรรมเนียมที่วางไว้นั้นคืน

คำถาม คู่ความร่วมคนหนึ่งยื่นขอขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์จะมีผลไปถึงคู่ความร่วมที่มีได้ขอขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์ด้วยหรือไม่

คดีฟ้องหย่า ระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา คู่ความฝ่ายหนึ่งถึงแก่ความตาย คำพิพากษาของศาลล่างที่ให้หย่าขาดจากกันสิ้นผลไปหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๙๗๗/๒๕๖๕

ทนายจำเลยทั้งสองยื่นอุทธรณ์ในวันสุดท้ายที่ครบกำหนดระยะเวลายื่นอุทธรณ์ตามที่ศาลชั้นต้นอนุญาตให้ขยายระยะเวลาแก่จำเลยที่ ๑ ไม่ทำให้อุทธรณ์ในส่วนของจำเลยที่ ๒ ที่เพิ่งแต่งตั้งทนายจำเลยที่ ๑ เป็นทนายจำเลยที่ ๒ ด้วยในภายหลังและพ้นกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ไปแล้ว เป็นอุทธรณ์ที่ได้ยื่นภายในกำหนดระยะเวลาตามกฎหมาย ทั้งกระบวนการพิจารณาที่จำเลยที่ ๑ ขอขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์ไม่มีผลถึงจำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นคู่ความร่วมที่มีได้ขอขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์ด้วย อุทธรณ์ในส่วนของจำเลยที่ ๒ จึงไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๙ ประกอบด้วยพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๖ คำสั่งศาลชั้นต้นที่รับอุทธรณ์ในส่วนของจำเลยที่ ๒ และศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษวินิจฉัยมาจึงไม่ชอบ

จำเลยที่ ๑ ถึงแก่ความตายขณะคดีฟ้องหย่าอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกามีผลให้การสมรสระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ ได้สิ้นสุดลงด้วยความตายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐๑ แล้วก่อนการหย่าโดยคำพิพากษาคดีนี้จะมีผลแต่เวลาที่คำพิพากษาถึงที่สุดตามมาตรา ๑๕๓๑ วรรคสอง คำพิพากษาของศาลล่างทั้งสองที่ให้โจทก์และจำเลยที่ ๑ หย่าขาดจากกันยอมเป็นอันสิ้นผลไป การพิจารณาฎีกาของจำเลยที่ ๑ และฎีกาของโจทก์ในเหตุหย่าและการแบ่งสินสมรส เมื่อหย่าจึงไม่เป็นประโยชน์แก่คดีที่ศาลฎีกาจะพิจารณาต่อไป ศาลฎีกาให้จำหน่ายคดีตามฎีกาของโจทก์และจำเลยที่ ๑ ออกจากสารบบความของศาลฎีกา ทั้งเป็นเรื่องที่จะต้องว่ากล่าวกันตามกฎหมายว่าด้วยมรดก

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

บรรณาธิการ